

Warszawa, dnia 3 stycznia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Ewa Sowińska

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
Tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

ZBA/I/500/1-1/2008/KSz

Pan
Sylwester Rypiński
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Szanowny Panie Prezesie,

Do Biura Rzecznika Praw Dziecka dociera coraz więcej informacji dotyczących problemów z nieterminowymi wypłatami zasiłków macierzyńskich. Zgłaszają się do nas matki, które przez ponad dwa miesiące pozostawały bez środków do życia z powodu nie wypłacenia zasiłku macierzyńskiego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Działając na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 r., Nr 6, poz. 69), chciałabym prosić o udzielenie wyjaśnień w sprawie i podjęcie właściwych działań w celu zapewnienia terminowych wypłat świadczeń.

Z poważaniem
E. Sowińska

Warszawa, dnia 7 stycznia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Ewa Sowińska

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
Tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

ZBA/500/1-2 /2008/KSz

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

Do Biura Rzecznika Praw Dziecka trafia coraz więcej informacji dotyczących problemów z nieterminowymi wypłatami zasiłków macierzyńskich. Zgłaszają się do nas matki, które przez ponad dwa miesiące pozostawały bez środków do życia z powodu nie wypłacenia zasiłku macierzyńskiego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Problemem jest niewątpliwie zbyt skomplikowana procedura wewnętrzna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który wymaga wciąż dostarczania dodatkowych informacji (dokumentów), w których posiadaniu sam powinien być, m. in. prosi o dokument stwierdzający czy dziecko jest pierwszym dzieckiem, a rok wcześniej wypłacał zasiłek w czasie urlopu macierzyńskiego.

W wielu przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych przerzuca na rodziców swoje obowiązki. Spotykamy się z przypadkami, że zwraca się do ubezpieczonego o dokumenty potwierdzające czy zakład pracy odprowadza składki. Sprawdzenie czy płatnik odprowadza składki nie należy do obowiązków ubezpieczonego.

System wypłaty świadczeń wymaga uproszczenia przepisów, koordynacji i przepływu informacji pomiędzy jego jednostkami. Nie można doprowadzać do sytuacji, że rodziny z nowonarodzonymi dziećmi pozostają bez zasiłku i tym samym środków do życia.

Działając na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 r., Nr 6, poz. 69), chciałabym bardzo prosić Panią Minister o podjęcie działań w celu utworzenia właściwych prostych procedur wypłat świadczeń oraz zapewnienia ich terminowości.

Z poważaniem
E. Sowińska

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 4 lutego 2008r.

DUS-07-25-KT/08

Biuro Rzecznika Praw Dziecka	
WPLYNEŁO	
14. 02. 2008 / 1374	
Biuro Rzecznika	
Perpis	P. dyr. M. Dąbrowska
Dekretacja	

Pani
Ewa Sowińska
Rzecznik Praw Dziecka

W odpowiedzi na Pani wystąpienie z dnia 7 stycznia 2008r. znak ZBA-500/-1-2/0008/KSz, w sprawie zmian w procedurach wypłat świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Tryb i zasady wypłaty zasiłku macierzyńskiego określone są w Rozdziale VI ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. *o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa* (Dz. U. z 2005r., Nr 31, poz.267 ze zm.). Świadczenia te nie są wypłacane wszystkim kobietom, które urodziły dziecko lecz jedynie osobom ubezpieczonym na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych* (Dz. U. z 2007r. Nr 11, poz.74, ze zm.).

Sposób dokumentowania prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa określony jest w powołanej ustawie oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 1999r. *w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa* (Dz. U. Nr 65, poz. 742 ze zm.). Zgodnie z treścią § 12 powołanego rozporządzenia dowodem do przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego jest: zaświadczenie lekarskie stwierdzające przewidywaną datę porodu - za okres przed porodem, albo skrócony odpis aktu urodzenia dziecka - po porodzie, zaświadczenie pracodawcy o okresie udzielonego urlopu macierzyńskiego - w razie wypłaty zasiłku macierzyńskiego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, oraz oświadczenie ubezpieczonej o urodzeniu pierwszego lub kolejnego dziecka.

Zgodnie z § 14 powołanego rozporządzenia, przyznanie i wypłata zasiłku macierzyńskiego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli ubezpieczenie to ustało w okresie ciąży z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, następuje na podstawie: zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego stan ciąży w okresie zatrudnienia, świadectwa pracy lub innego dokumentu potwierdzającego rozwiązanie stosunku pracy z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, oraz skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka. Natomiast dowodami do przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli ubezpieczenie to ustało w wyniku rozwiązania stosunku pracy z naruszeniem przepisów prawa, są: zaświadczenie lekarskie stwierdzające stan ciąży w okresie zatrudnienia, prawomocne orzeczenie sądu o

rozwiązaniu stosunku pracy z naruszeniem przepisów prawa i skrócony odpis aktu urodzenia dziecka.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych musi realizować zadania nałożone przez ustawodawcę i działać na podstawie obowiązujących przepisów. Jak wynika z pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ZUS wypłaca zasiłki na bieżąco po stwierdzeniu uprawnień, nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia przez osobę ubezpieczoną niezbędnych dokumentów. Jednakże z uwagi na fakt, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych stoi na straży publicznych pieniędzy i ma obowiązek kontrolować sposób ich wydatkowania, ustawa systemowa nakłada na ZUS obowiązek kontrolowania prawidłowości zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych (art.68 ust.1 pkt.1 litera a ustawy), co wiąże się z ewentualną wypłatą świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Wydaje się jednakże, że zarówno skala kontroli, jak i sposób ich przeprowadzenia nie są nadmiernie uciążliwe dla ubezpieczonych.

Ewentualne przypadki opóźnień w wypłacie świadczeń mogą zostać skontrolowane przez Prezesa ZUS w trybie nadzoru, co wynika również z pisma ZUS skierowanego do Pani Rzecznik w dniu 14 stycznia 2008r.

Mając na względzie fakt, że obowiązujący stan prawny gwarantuje wypłatę należnych świadczeń w ustawowym terminie, jak również pozwala na kontrolowanie prawidłowości wypłaty świadczeń, brak jest podstaw do zmiany obowiązujących przepisów.

MINISTER

Jolanta Fedak